

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

DƯƠNG THỊ YẾN

GIẢM NGHÈO TẠI
HUYỆN LỤC YÊN, TỈNH YÊN BÁI

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

DƯƠNG THỊ YẾN

GIẢM NGHÈO TẠI
HUYỆN LỤC YÊN, TỈNH YÊN BÁI

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã ngành: 8620115

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Dương Văn Sơn

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan tất cả các số liệu, kết quả nghiên cứu nêu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Mọi trích dẫn trong luận văn đã được ghi rõ nguồn gốc.

Tôi xin chịu trách nhiệm trước Hội đồng chấm luận văn, trước Nhà trường và phòng Đào tạo về các thông tin, số liệu trong đề tài luận văn này.

Tác giả luận văn

Dương Thị Yến

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực tập và nghiên cứu tại huyện Lục Yên, tỉnh Yên Bái, tôi đã hoàn thành xong đề tài luận văn cao học của mình. Để có được kết quả này, ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ chu đáo, tận tình của nhà trường, các cơ quan, thầy cô, gia đình và bạn bè. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới:

Ban Giám hiệu Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, Phòng Đào tạo cùng toàn thể các Thầy, Cô đã tận tụy giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập cũng như thời gian hoàn thành luận văn tốt nghiệp. Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo hướng dẫn PGS.TS Dương Văn Sơn đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện, thiết kế nghiên cứu, phân tích số liệu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của UBND huyện Lục Yên; Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Lục Yên; Phòng Lao động-Thương binh và Xã hội huyện Lục Yên; các xã nghiên cứu,... đã tạo mọi điều kiện cho tôi hoàn thành đề tài luận văn này.

Với trình độ và thời gian có hạn, do đó bản luận văn của tôi không thể tránh khỏi những thiếu sót. Vì vậy tôi rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của các thầy cô để bản đề tài của tôi được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2019

Học viên

Dương Thị Yến

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH, HỘP.....	viii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	ix
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	2
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ GIẢM NGHÈO	4
1.1. Cơ sở lý luận về giảm nghèo	4
1.1.1. Hệ thống văn bản quy định liên quan về giảm nghèo bền vững.....	4
1.1.2. Khái niệm thuật ngữ.....	5
1.1.3. Quan niệm của Việt Nam về đói, nghèo	15
1.1.4. Chương trình giảm nghèo ở Việt Nam.....	16
1.2. Cơ sở thực tiễn	18
1.2.1. Các Chương trình xóa đói giảm nghèo của Việt Nam.....	18
1.2.2. Kinh nghiệm của một số địa phương về công tác giảm nghèo	19
1.2.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan	23
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU .	28
2.1. Đặc điểm địa về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội của huyện Lục Yên	28
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	28
2.1.2. Điều kiện kinh tế- xã hội.....	30

2.2. Nội dung nghiên cứu	31
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	32
2.3.1. Phương pháp nghiên cứu.....	32
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu của đề tài luận văn	35
2.4.1. Nhóm các chỉ tiêu về kết quả đã đạt được của chương trình giảm nghèo qua các năm 2016, 2017 và 2018.....	35
2.4.2. Nhóm thông tin liên quan đến hộ gia đình và thu nhập của hộ gia đình.....	36
2.4.3. Đánh giá các tiêu thức ảnh hưởng đến công tác giảm nghèo trên địa bàn huyện Lục Yên	36
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP GIẢM NGHÈO CỦA HUYỆN LỤC YÊN	37
3.1. Thực trạng công tác giảm nghèo huyện Lục Yên, tỉnh Yên Bái	37
3.1.1. Công tác chỉ đạo triển khai, hướng dẫn khảo sát của Ban Chỉ đạo giảm nghèo huyện Lục Yên	37
3.1.2. Kết quả giảm nghèo tại huyện Lục Yên.....	40
3.2. Thu nhập hộ gia đình và đánh giá chương trình giảm nghèo tại địa phương .	44
3.2.1. Thu nhập hộ gia đình huyện Lục Yên.....	44
3.2.2.Đánh giá chương trình giảm nghèo tại địa phương	51
3.3. Hạn chế, yếu kém và yếu tố ảnh hưởng đến công tác giảm nghèo ở huyện Lục Yên	58
3.3.1. Hạn chế, yếu kém và nguyên nhân	58
3.3.2. Một số yếu tố ảnh hưởng đến thu nhập hộ gia đình huyện Lục Yên	62
3.4. Một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao hiệu quả công tác giảm nghèo, góp phần giảm nghèo và phát triển kinh tế-xã hội huyện miền núi Lục Yên, tỉnh Yên Bái.....	64
3.4.1. Nhóm giải pháp về công tác tuyên truyền và truyền thông	64

3.4.2. Nhóm giải pháp về cơ chế huy động vốn và tín dụng cho hộ nghèo	65
3.4.3. Nhóm giải pháp về mở rộng hợp tác quốc tế và thực hiện lồng ghép	65
3.4.4. Nhóm giải pháp về cơ chế thực hiện.....	66
3.4.5. Nhóm giải pháp về nguồn nhân lực thực hiện chương trình	68
3.4.6. Nhóm giải pháp về điều hành, quản lý chương trình nhằm đảm bảo chương trình giảm nghèo được bền vững	68
3.4.7. Nhóm giải pháp về chính sách y tế, dân số và kế hoạch hóa gia đình.....	69
3.4.8. Nhóm giải pháp về giáo dục và dạy nghề cho người nghèo	70
3.4.9. Nhóm giải pháp về hỗ trợ về nhà ở và đất sản xuất cho người nghèo	73
3.4.10. Nhóm giải pháp về hỗ trợ người nghèo tiếp cận các dịch vụ trợ giúp pháp lý	73
3.4.11. Nhóm giải pháp nâng cao năng lực và giám sát đánh giá thực hiện các chương trình giảm nghèo	76
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	77
TÀI LIỆU THAM KHẢO	80
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BCĐ	Ban Chỉ đạo
BHYT	Bảo hiểm y tế
BVTV	Bảo vệ thực vật
CSXH	Chính sách xã hội
CT	Chương trình
HĐND	Hội đồng nhân dân
HTX	Hợp tác xã
KH	Kế hoạch
MTQG	Mục tiêu quốc gia
MTV	Một thành viên
NĐ	Nghị định
NQ	Nghị quyết
OECD	Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế
PTNT	Phát triển nông thôn
QĐ-TTg	Quyết định Thủ tướng Chính phủ
QH	Quốc hội
TB&XH	Thương binh và Xã hội
THCS	Trung học cơ sở
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
UBND	Ủy ban nhân dân
UNDP	Chương trình Phát triển Liên hợp quốc
USD	Đô la Mỹ
WB	Ngân hàng Thế giới
WTO	Tổ chức Thương mại Thế giới
XĐGN	Xóa đói giảm nghèo

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Tình hình sử dụng đất đai tại huyện Lục Yên qua 3 năm... 29
Bảng 2.2.	Hộ gia đình được điều tra phân theo đơn vị hành chính 33
Bảng 3.1.	Số hộ nghèo và cận nghèo huyện Lục Yên các năm 2016-2018..... 40
Bảng 3.2.	Số hộ cận nghèo và nghèo tại các xã nghiên cứu 42
Bảng 3.3.	Hộ điều tra phân theo dân tộc và nghề nghiệp 45
Bảng 3.4.	Tuổi, học vấn, nhân khẩu và lao động của hộ điều tra 46
Bảng 3.5.	Thu nhập của hộ gia đình phân theo dân tộc 46
Bảng 3.6.	Thu nhập của hộ gia đình phân theo nghề nghiệp 47
Bảng 3.7.	Thu nhập bình quân nhân khẩu và lao động..... 48

DANH MỤC CÁC HÌNH, HỘP

Hình 3.1.	So sánh tỷ lệ hộ cận nghèo và nghèo các năm 2016-2018	41
Hình 3.2.	Tỷ lệ % hộ cận nghèo và nghèo tại 8 xã nghiên cứu qua 3 năm 2016, 2017 và 2018.....	43
Hình 3.3.	So sánh trung bình chung hộ cận nghèo và nghèo tại 8 xã nghiên cứu qua 3 năm 2016, 2017 và 2018.....	44
Hình 3.4.	So sánh thu nhập của hộ trong 3 năm 2015, 2016 và 2017.....	48
Hình 3.5.	Chất lượng các công trình cơ sở hạ tầng bằng nguồn vốn giảm nghèo.....	53
Hình 3.6.	Mức hỗ trợ của chương trình.....	54
Hình 3.7.	Cách thức triển khai chương trình tại địa phương.....	54
Hình 3.8.	Chương trình hỗ trợ có phù hợp với địa phương.....	55
Hình 3.9.	Tác động của chương trình hỗ trợ đến đời sống người dân.....	55
Hình 3.10.	Hiệu quả chương trình giảm nghèo.....	56
Hình 3.11.	Đánh giá về thay đổi cuộc sống.....	57
Hình 3.12.	Nguyên nhân chính làm cho đời sống được cải thiện.....	57
Hình 3.13.	Đánh giá của hộ thụ hưởng về tác động của Chương trình giảm nghèo.....	58
Hộp 3.1:	Phát biểu của Chủ tịch UBND huyện Lục Yên.....	50
Hộp 3.2.	Điển hình thoát nghèo và giàu ở xã Lâm Thượng.....	59
Hộp 3.3.	Thoát nghèo của một hộ ở xã An Phú.....	59